

BANK SPÓŁDZIELCZY W ŻORACH

Informacja o charakterze jakościowym i ilościowym dotycząca adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Żorach za 2015 rok

KOMITET DS.
RYZYK BANKOWYCH

Żory, Of. 06. 2016 r.

[Handwritten signatures]

BANK SPÓŁDZIELCZY
w Żorach

Zarząd

BANK SPÓŁDZIELCZY
w Żorach

Żory, dn. 09.06.2016 r.

[Handwritten signatures]

BANK SPÓŁDZIELCZY W ŻORACH

44-240 Żory; ul. Męczenników Oświęcimskich 28

Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy KRS

KRS: 0000117790 NIP: 6510004632

tel./fax.: (032) 43 42 725, 43 43 405 www.bszory.i-bs.pl e-mail: bszory@i-bs.pl

Spis treści

1. Wstęp, str. 3
2. Cele, strategię lub polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, str. 4
 - 2.1. Opis procesów zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, str. 4
 - 2.2. Przyjęte przez Bank rozwiązania organizacyjne w procesie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym informacje na temat uprawnień i statusu poszczególnych komórek organizacyjnych lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie, str. 8
 - 2.3. Opis systemów identyfikacji, pomiaru i raportowania poszczególnych rodzajów ryzyk, str. 9
 - 2.4. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod redukcji ryzyka, str. 10
3. Podstawowe informacje podlegające ogłoszeniu, str. 10
 - 3.1. Liczba stanowisk dyrektorskich zajmowanych w Banku przez Członków Zarządu, str. 10
 - 3.2. Polityka rekrutacji dotycząca wyboru Członków Zarządu Banku oraz rzeczywistego stanu ich wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej, str. 11
 - 3.3. Strategia w zakresie zróżnicowania u odniesieniu do wyboru Członków Zarządu Banku, jego celów i wszelkich odpowiednich zadań kreślonych w tej polityce oraz zakresu, w jakim te cele i zadania zostały zrealizowane, str. 11
 - 3.4. Posiadanie (bądź nie) przez Bank oddzielnego komitetu ds. ryzyka oraz liczby posiedzeń komitetu, które się odbyły, str. 11
 - 3.5. Opis przepływu informacji na temat ryzyka, kierowanych do Zarządu Banku, str. 11
4. Podstawowe informacje na temat funduszy własnych Banku, str. 12
5. Adekwatność kapitałowa, str. 15
 - 5.1. Opis metody stosowanej do oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego, str. 15
 - 5.2. Rezultaty stosowanego przez Bank wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu nadzorczego (art. 104 ust. 1 lit. a) Dyrektywy), str. 15
 - 5.3. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem, str. 16
 - 5.4. Pozostałe wymogi kapitałowe, str. 16
 - 5.5. Kwoty ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta, w przypadku gdy działalność handlowa Banku będzie znacząca, str. 17
 - 5.6. Wymogi w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego, str. 17
 - 5.7. Łączna wartość kapitału regulacyjnego, str. 17
 - 5.8. Całkowita kwota ekspozycji na ryzyko, str. 17
6. Informacje dotyczące ekspozycji na ryzyko kredytowe, str. 18
 - 6.1. Definicja ekspozycji przeterminowanych i o utraconej jakości, str. 18
 - 6.2. Opis strategii przyjętych do ustalania korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego, str. 18
 - 6.3. Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględniania skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na klasy ekspozycji, str. 18
 - 6.4. Struktura geograficzna ekspozycji w podziale na klasy ekspozycji, str. 19
 - 6.5. Struktura branżowa ekspozycji lub w podziale według typu kontrahenta w rozbiciu na klasy ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi informacjami, str. 20
 - 6.6. Struktura ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na klasy ekspozycji, str. 21
 - 6.7. W podziale na istotne branże: ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowane, korekty z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego, narzuty związane z korektami z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego, str. 22
 - 6.8. Kwota ekspozycji o utraconej wartości ekspozycji i ekspozycje przeterminowane, podane oddzielnie, z podziałem na ważne obszary geograficzne, w tym w miarę możliwości kwoty korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe związane z każdym obszarem geograficznym, str. 22
 - 6.9. Uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości, przedstawione oddzielnie. Informacja ta obejmuje: opis rodzajów korekt o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe, salda początkowe, kwoty umorzeń należności w ciężar odpisów w danym okresie sprawozdawczym, kwoty rezerw, odpisów aktualizujących, salda końcowe, str. 23
7. Informacje dotyczące ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta, str. 23
8. Informacje dotyczące ekspozycji na papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym, str. 24
9. Informacje dotyczące aktywów wolnych od obciążeń, str. 24
10. Informacje dotyczące korzystania przez Bank z zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej (ECAI), str. 24
11. Techniki redukcji ryzyka kredytowego, str. 24
12. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym, str. 25
13. Ryzyko płynności, str. 27
14. Ryzyko operacyjne, str. 31
15. Ryzyko braku zgodności, str. 33
16. Ryzyko biznesowe, str. 35
17. Ryzyko walutowe, str. 35
18. Dźwignia finansowa, str. 36
19. Bufory kapitałowe, str. 36
20. Informacje dotyczące polityki i praktyk Banku w zakresie wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka, str. 36

1. Wstęp

Bank Spółdzielczy w Żorach jest spółdzielnią działającą na podstawie:

- ustawy z dnia 16 września 1982r. (z późniejszymi zmianami) Prawo spółdzielcze,
- ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. (z późniejszymi zmianami) Prawo bankowe,
- ustawy z dnia 7 grudnia 2000r. (z późniejszymi zmianami) o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

Bank posiada Statut Banku Spółdzielczego w Żorach, który jest podstawowym aktem regulującym jego strukturę organizacyjną, sposób działania i zadania.

Bank został wpisany do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000117790. Bank posiada REGON o numerze: 000496857 i NIP o numerze: 6510004632.

W 2015 roku Bank prowadził swoją działalność w Centrali Banku w Żorach, Oddziale Banku w Żorach, Oddziale Banku w Suszcu oraz w 8 Punktach Obsługi Klienta zlokalizowanych w Żorach (5 Punktów), w Rybniku (2 Punkty) oraz w Suszcu.

Bank jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości SA mieszczącym się w Warszawie przy ul. Grzybowskiej 81i działa na terenie całego województwa śląskiego.

Organami Banku są:

- 1) Walne Zgromadzenie zastąpione ze względu na ilość członków przez Zebranie Przedstawicieli,
- 2) Rada Nadzorcza,
- 3) Zarząd
- 4) Zebrania Grup Członkowskich.

Skład Rady Nadzorczej wg stanu na 31.12.2015 roku:

- 1) Jerzy Herrmann – Przewodniczący,
- 2) Agnieszka Pruciak – Sekretarz,
- 3) Bogusław Kaczmarczyk – Zastępca Przewodniczącego,
- 4) Alojzy Gamoń,
- 5) Paweł Kościelny,
- 6) Teresa Wuwer,
- 7) Lidia Urbanek,
- 8) Maria Zielonka,
- 9) Bronisława Jabłonka.

Skład Zarządu wg stanu na 31.12.2015 roku:

- 1) Waław Tomecki - Prezes Zarządu,
- 2) Bożena Talik – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Anna Kuczera – Wiceprezes Zarządu.

Przedmiotem działania Banku Spółdzielczego w Żorach są następujące czynności bankowe:

- 1) przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- 2) prowadzenie rachunków bankowych,
- 3) udzielanie kredytów,

- 4) udzielanie gwarancji i potwierdzanie gwarancji bankowych,
- 5) przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- 6) udzielanie pożyczek pieniężnych,
- 7) operacje czekowe i wekslowe,
- 8) wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- 9) przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- 10) udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
- 11) pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym.

Niniejsza informacja została sporządzona zgodnie z zasadami określonymi w:

- 1) Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych;
- 2) Rozporządzeniu wykonawczym Komisji 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji;
- 3) Rekomendacji P – Komisji Nadzoru Finansowego;
- 4) Ustawie Prawo bankowe;
- 5) Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydanych Uchwałą nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego;
- 6) Statucie Banku Spółdzielczego w Żorach;
- 7) Polityce informacyjnej Banku Spółdzielczego w Żorach.

2. Cele, strategię lub polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

2.1. Opis procesów zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka. Podstawę formalną procesu zarządzania ryzykiem stanowi „*Strategia zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Żorach*”.

W Banku prowadzony jest proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka. Bank ocenia ponadto ryzyko wynikające z działalności planowanej do podjęcia w przyszłości.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

1. Dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
2. Stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
3. Monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka,
4. Szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka,
5. Analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi,
6. Uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych,

7. Agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku,
8. Raportowanie wyników oceny ryzyk oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi oraz w sposób syntetyczny Radzie Nadzorczej,
9. O skuteczności zarządzania ryzykami w Banku,
10. Wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznej i audytu do bieżącego zarządzania oraz nadzoru nad zarządzaniem Bankiem.

Bank uznaje za istotne następujące ryzyka:

1. Ryzyko kredytowe,
2. Ryzyko koncentracji zaangażowań,
3. Ryzyko rezydualne,
4. Ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie,
5. Ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych,
6. Ryzyko płynności,
7. Ryzyko stopy procentowej,
8. Ryzyko kapitałowe,
9. Ryzyko operacyjne,
10. Ryzyko braku zgodności,
11. Ryzyko walutowe,
12. Ryzyko biznesowe
13. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.

Bank dokonuje ponadto raz w roku identyfikacji innych obszarów ryzyka towarzyszącego jego działalności w oparciu o „Instrukcję oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Żorach” oraz „Instrukcję kryteria uznawania ryzyk za istotne w Banku Spółdzielczym w Żorach”. W przypadku gdy Bank zidentyfikuje ryzyko jako istotne, wdraża pisemne procedury zarządzania min, w szczególności zasady polityki i instrukcje oraz dokonuje alokacji kapitału.

Ponadto wyznaczane są limity ograniczające dane ryzyko istotne oraz przeprowadza się testy warunków skrajnych. Ryzyko zostaje objęte obowiązującym w Banku systemem informacji zarządczej (raportowania) oraz kontroli wewnętrznej.

W ramach obszarów ryzyka uznanych za istotne Bank wyznaczył cele strategiczne, które obejmują:

1. W zakresie ryzyka kredytowego i koncentracji:
 - 1) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
 - 2) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
 - 3) działania organizacyjno-proceduralne.
2. W zakresie ryzyka płynności:
 - 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
 - 2) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej,
 - 3) utrzymanie nadzorczych miar płynności oraz współczynnika LCR.
3. W zakresie ryzyka stopy procentowej:
 - 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
 - 2) podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych)

- w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
- 3) codzienna realizacja polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych.
 4. W zakresie ryzyka kapitałowego:
 - 1) zwiększanie wysokości funduszy własnych,
 - 2) odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych,
 - 3) zarządzanie ryzykiem bankowym.
 5. W zakresie ryzyka operacyjnego i braku zgodności:
 - 1) określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym,
 - 2) prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego (w tym zawarte są straty z tytułu ryzyka braku zgodności),
 - 3) opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego,
 - 4) zarządzanie kadrami,
 - 5) określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank,
 - 6) zdefiniowanie tolerancji/apetytu banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym, oraz określone działania, które bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości te zostaną przekroczone,
 - 7) przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.
 6. W zakresie ryzyka walutowego:
 - 1) zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko,
 - 2) podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 1,99% funduszy własnych, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe,
 - 3) strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z uchwałą KNF w sprawie wyznaczania wymogów kapitałowych banków. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku,
 - 4) na rynku walutowym, Bank przykładą szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągłe prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej,
 - 5) zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów, szczególnie nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą,

- 6) w ramach stosowanej polityki ograniczania ryzyka Bank dąży do utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej,
 - 7) pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie. Do wyliczenia ryzyka walutowego wyznaczane są pozycje walutowe dla poszczególnych walut oraz pozycja całkowita dla wszystkich walut łącznie, przeliczone na PLN po kursie średnim NBP. Wyliczenia pozycji dokonywane są zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Komisji Nadzoru Finansowego,
 - 8) bank zakłada, że skala działalności walutowej będzie nie znacząca.
7. W zakresie ryzyka biznesowego:
 - 1) podstawowym celem zarządzania ryzykiem biznesowym jest niwelowanie skutków błędnego planowania, w ramach strategii oraz planu ekonomiczno-finansowego oraz niwelowanie skutków wpływu negatywnych zmian cyklu koniunkturalnego na wynik finansowy banku.
 8. W zakresie ryzyka rezydualnego:
 - 1) pisemne zasady i procedury zarządzania ryzykiem wynikającym z mniejszej niż założonej przez Bank skuteczności stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego.
 9. W zakresie ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej:
 - 1) dokładne identyfikowanie ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej,
 - 2) okresową ocenę dźwigni finansowej, w tym:
 - analiza przeszłych wielkości dźwigni finansowej,
 - analiza bieżącej wielkości dźwigni finansowej,
 - analiza zmian dźwigni finansowej biorąc pod uwagę zmiany wynikające z zatwierdzonego planu finansowego,
 - 3) bieżące monitorowanie wielkości dźwigni finansowej biorąc pod uwagę stopień wykonania planu finansowego i założeń zawartych w Strategii działania Banku.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i przejęte przez Zarząd w przypadku Strategii i Polityk także zatwierdzone przez Radę Nadzorczą:

1. Strategia zarządzania ryzykami w Banku
2. Polityki, a w szczególności:
 - 1) Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym,
 - 2) Polityka zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
 - 3) Polityka zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych,
 - 4) Polityka zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań,
 - 5) Polityka informacyjna,
 - 6) Polityka zgodności,
 - 7) Polityka/Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym,
 - 8) Polityka zarządzania ryzykiem płynności,
 - 9) Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
 - 10) Polityka zarządzania ryzykiem walutowym,
 - 11) Polityka kapitałowa,
 - 12) Polityka bezpieczeństwa informacji,
 - 13) Polityka dywidendowa,
 - 14) Polityka zarządzania ryzykiem biznesowym,
 - 15) Polityka zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej,
 - 16) Inne polityki zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka w Banku.

3. Instrukcje zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, które Bank określił jako istotne.

Strategia zarządzania ryzykami określa między innymi: definicję ryzyka, profil ryzyka, cele strategiczne, ogólny podział obowiązków poszczególnych komórek Banku oraz ogólny poziom apetytu na ryzyko.

Polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka określają między innymi: poziom apetytu na ryzyko, organizację zarządzania ryzykiem oraz podział odpowiedzialności i zadania w zakresie zarządzania ryzykiem.

Instrukcje zarządzania ryzykiem określają między innymi: podział obowiązków i odpowiedzialności pracowników, stosownie do struktury organizacyjnej, zasady współpracy jednostek organizacyjnych Banku, zasady zarządzania ryzykiem bankowym, w tym zasady:

- identyfikowania ryzyka,
- pomiaru ryzyka,
- monitorowania ryzyka,
- kontroli ryzyka,
- zasady ograniczania ryzyka,
- zasady ustalania limitów i wyznaczania ich wielkości.

Do zapoznania się z procedurami i ich przestrzegania są zobowiązani wszyscy pracownicy Banku, w szczególności pracownicy uczestniczący w procesie zarządzania ryzykiem.

Procedury podlegają regularnej weryfikacji, celem dostosowania ich do zmian profilu ryzyka Banku i otoczenia gospodarczego.

2.2. Przyjęte przez Bank rozwiązania organizacyjne w procesie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym informacje na temat uprawnień i statusu poszczególnych komórek organizacyjnych lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie

W procesie zarządzania ryzykami w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Komitet ds. ryzyk bankowych,
4. Komitet Kredytowy,
5. Komórka monitorująca ryzyko (Zespół ds. ryzyk i analiz),
6. Audyt wewnętrzny do 30.12.2015r.,
7. Stanowisko ds. zgodności od 31.12.2015r.,
8. Pozostali pracownicy Banku.

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

1. **Rada Nadzorcza** dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

Rada Nadzorcza zatwierdza Strategię działania, plany ekonomiczno-finansowe w których wyznaczono ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko). Rada Nadzorcza zatwierdza akceptowalny poziom ryzyka.

2. **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.
3. **Komitet ds. Ryzyk Bankowych** zapewnia niezależność opinii w zakresie oceny efektów zarządzania ryzykiem Banku. Skład i szczegółowe zadania określa „Regulamin działania Komitetu ds. Ryzyk bankowych w Banku Spółdzielczym w Żorach.”
4. **Komitet Kredytowy** uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego w Banku Spółdzielczym w Żorach”.
5. **Komórka monitorująca ryzyko** (Zespół ds. ryzyk i analiz) monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Komórki to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.
6. **Audyt wewnętrzny** jest wykonywany zgodnie z „Regulaminem kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Żorach”.
7. **Stanowisko ds. zgodności** odpowiada za ocenę ryzyka braku zgodności w zakresie przyjętych w Banku regulacji wewnętrznych.
8. **Pozostali pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

2.3. Opis systemów identyfikacji, pomiaru i raportowania poszczególnych rodzajów ryzyk

Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku obejmuje następujące działania:

1. Gromadzenie informacji,
2. Identyfikację i ocenę ryzyka,
3. Limitowanie ryzyka,
4. Pomiar i monitorowanie ryzyka,
5. Raportowanie,
6. Zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze),
7. Kontrola ryzyka.

Bieżące zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku polega na:

1. Gromadzeniu informacji dotyczących ryzyka.
2. Ograniczaniu ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowalnego

- poziomu, wykorzystując do tego celu informacje otrzymane z jednostek/komórek organizacyjnych Banku.
3. Podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń.
 4. Ograniczaniu/eliminowaniu negatywnych skutków ryzyka.

Bank wdraża i rozwija systemy informatyczne wspomagające proces zarządzania ryzykiem, a także inne narzędzia informatyczne powiązane z zarządzaniem ryzykiem. Funkcjonalność systemów wspomaga realizację elementów procesu zarządzania ryzykiem w Banku.

Bank wdraża i utrzymuje system informacji zarządczej zapewniający otrzymywanie przez Radę Nadzorczą, Zarząd, a także odpowiednie jednostki i komórki organizacyjne aktualnej informacji o zidentyfikowanym ryzyku w obecnej lub przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem.

2.4. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod redukcji ryzyka

Bank podejmując decyzję o zaangażowaniu kredytowym dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia o jak najwyższej jakości. Jakość zaproponowanych zabezpieczeń Bank ocenia według ich płynności, aktualnej wartości rynkowej, dostępu do zabezpieczenia oraz ich wpływu na wysokość ewentualnie tworzonych rezerw celowych.

Ustanawiane zabezpieczenia korespondują z poziomem ryzyka, związanego z ekspozycją kredytową. Umowy dotyczące zabezpieczeń ekspozycji kredytowych podlegają monitorowaniu pod kątem ekonomicznym i prawnym.

W celu zmniejszenia ekspozycji Banku na ryzyko kredytowe, przy ustanawianiu prawnego zabezpieczenia stosuje się zasadę dywersyfikacji, zarówno w zakresie zabezpieczeń rzeczowych, jak i osobistych.

Prawne zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi potencjalne wtórne źródło spłaty jej wierzytelności. Z tego względu wartość rynkowa przyjętych zabezpieczeń jest systematycznie aktualizowana przez pracowników Banku, w ramach prowadzonego monitoringu.

Oceniając przedmiot zabezpieczenia Bank uwzględnia wartość zabezpieczenia możliwą do uzyskania podczas ewentualnego postępowania windykacyjnego, biorąc pod uwagę ograniczenia prawne, ekonomiczne oraz inne mogące wpływać na rzeczywistą możliwość zaspokojenia się Banku.

Zgodnie z postanowieniami Rekomendacji S Komisji Nadzoru Finansowego podstawowym miernikiem adekwatności zabezpieczenia wykorzystywanym przez Bank jest wskaźnik LtV. W przedmiotowym zakresie przyjęto maksymalny poziom LtV, zarówno na etapie udzielania ekspozycji kredytowej, jak i w całym okresie kredytowania.

3. Podstawowe informacje podlegające ogłaszaniu

3.1. Liczba stanowisk dyrektorskich zajmowanych w Banku przez Członków Zarządu

Członkowie Zarządu Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku (Zarząd) lub organach innych podmiotów.

3.2. Polityka rekrutacji dotycząca wyboru Członków Zarządu Banku oraz rzeczywistego stanu ich wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej

Członków Zarządu powołuje zgodnie ze Statutem Banku Rada Nadzorcza, biorąc pod uwagę wyniki oceny kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z „Zasadami oceny odpowiedniości Członków Zarządu oraz osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Żorach”.

3.3. Strategia w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru Członków Zarządu Banku, jego celów i wszelkich odpowiednich zadań kreślonych w tej polityce oraz zakresu, w jakim te cele i zadania zostały zrealizowane

Bank z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru Członków Zarządu.

3.4. Posiadanie (bądź nie) przez Bank oddzielnego komitetu ds. ryzyka oraz liczby posiedzeń komitetu, które się odbyły

W Banku w 2007 roku powołano Komitet ds. ryzyk bankowych, który działa do nadal. Celem powołania Komitetu jest zapewnienie niezależnej opinii w zakresie oceny efektów zarządzania ryzykiem w Banku. Do zadań Komitetu należy w szczególności:

1. Rekomendowanie Zarządowi Banku opinii i wniosków w zakresie ryzyka.
2. Analiza i opiniowanie struktury aktywów i pasywów, zapewniającej maksymalizację przychodów Banku przy jednoczesnym minimalizowaniu ryzyka.
3. Opiniowanie analiz nowo wprowadzanych produktów w aspekcie ich wpływu na ponoszone przez Bank ryzyko oraz wynik finansowy Banku.
4. Inicjowanie i koordynowanie działań w zakresie:
 - 1) tworzenia, modyfikacji i doskonalenia systemu identyfikacji,
 - 2) pomiaru, monitorowania, raportowania, limitowania i kontroli ryzyka.
5. Inicjowanie zmian regulacji wewnętrznych Banku pod kątem narażenia Banku na ryzyko.
6. Nadzorowanie działań zmierzających do utrzymania podejmowanego przez Bank ryzyka na akceptowalnym poziomie.

W 2015 roku odbyło się 38 protokołowanych posiedzeń Komitetu ds. ryzyk bankowych.

3.5. Opis przepływu informacji na temat ryzyka, kierowanych do Zarządu Banku

W Banku obowiązuje „Instrukcja sporządzania informacji zarządczej”, która reguluje przepływ informacji. Ponadto definiuje ona częstotliwość informacji, ich zakres, odbiorców, terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka.

Systemem informacji zarządczej objęte są wszystkie ryzyka uznawane za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także

zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

Większość raportów i sprawozdań dotyczących ryzyk w Banku są prezentowane Zarządowi Banku wraz z opinią komitetu ds. ryzyk bankowych.

4. Podstawowe informacje na temat funduszy własnych Banku

Rozporządzenie CRR 575/2013 zmieniło dotychczasową strukturę funduszy własnych banku wynikającą z art. 127 Ustawy Prawo bankowe. Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 437 oraz 492 Rozporządzenia 575/2013 oraz zgodnie z wymogami Rozporządzenia wykonawczego Komisji UE nr 1423/2013, stanowiącego wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 575/2013.

W związku z powyższymi przepisami na fundusze własne składają się:

- Kapitał TIER 1, składający się z kapitałów podstawowych TIER 1, obejmujących m.in. fundusz zasobowy, fundusz ogólnego ryzyka bankowego, fundusz udziałowy i z kapitałów dodatkowych TIER 1, obejmujących wyemitowane obligacje – Bank nie posiada tego składnika;
- Kapitał TIER 2, obejmujący m.in. pożyczki podporządkowane spełniające kryteria określone w art. 63 Rozporządzenia 575/2013 oraz kwotę rezerwy ogólnej z tytułu ryzyka kredytowego (do wysokości limitu 1,25% RWA).

Niektóre pozycje funduszy własnych podlegają pomniejszeniom z tytułu amortyzacji. Dotyczy to funduszu udziałowego, pożyczki podporządkowanej, funduszu z aktualizacji wyceny oraz obligacji.

Na dzień 31.12.2015 roku fundusze własne Banku wynosiły 10.658,18 tys. zł. Wzrosły one w porównaniu do końca 2014 roku o 276,97 tys. zł, tj. o ponad 2%.

Poniżej przedstawiono tabelaryczne zestawienie składników funduszy własnych Banku wykorzystywanych do obliczania łącznego współczynnika kapitałowego.

SKŁADNIK KAPITAŁÓW	stan na 31.12.2015r. w tys. zł
UZNANY KAPITAŁ	10 658,18
Kapitał TIER 1	10 010,46
Kapitał podstawowy TIER 1 (CET 1)	10 010,46
Zyski zatrzymane (wynik w trakcie zatwierdzenia lub bieżącego okresu po uzyskaniu zgody uprawnionego organu)	
Kapitał rezerwowy (f. rezerwowy, f. zasobowy)	8 509,85
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 150,00
Korekty okresu przejściowego dotyczące instrumentów kapitałowych zaliczanych do CET 1 (f. udziałowy amortyzowany)	373,53
(-) Wartości niematerialne i prawne	-6,25

(+/-)Inne pozycje lub korekty kapitału CET 1 (np. niezrealizowane zyski / straty z tytułu posiadanych instrumentów wycenianych wg wartosci godziwej - portfel dostępny do sprzedaży)	-16,67
Kapitał TIER 2	647,72
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane zaliczane do TIER 2	0,00
Kwota rezerwy ogólnej z tytułu ryzyka kredytowego [do wysokości limitu 1,25% RWA]	620,00
Inne przejściowe korekty TIER 2 (fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych - amortyzowany zgodnie z zasadą praw nabytych)	27,72
WYMOGI KAPITAŁOWE	
Całkowita kwota ekspozycji na ryzyko	75 517,29
Całkowita kwota ekspozycji ważonej ryzykiem dla następujących rodzajów ryzyka: kredytowego, kredytowego kontrahenta, rozmycia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie - Metoda standardowa (SA)	62 352,00
Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego (wyliczony z uwzględnieniem wskaźnika korygującego dla MSP)	4 988,16
Całkowita kwota ekspozycji z tytułu ryzyka pozycji, ryzyka walutowego i ryzyka cen towarów	0,00
Wymóg z tytułu ryzyka rynkowego	0,00
Całkowita kwota ekspozycji z tytułu ryzyka operacyjnego (OpR) - Metoda podstawowego wskaźnika (BIA)	13 165,29
Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego	1 053,22
WSPÓŁCZYNNIK KAPITAŁOWY	
Łączny współczynnik kapitałowy	14,11%
Współczynnik kapitału TIER 1	13,26%
Współczynnik kapitału podstawowego TIER 1	13,26%

Bank poniżej prezentuje fundusze własne zgodnie z wzorem do celów ujawniania informacji na temat funduszy własnych w okresie przejściowym zawartym w załączniku VI Rozporządzenia Wykonawczego nr 1423/2013. W tabeli nie ujęto zerowych pozycji, lecz zachowano numerację wierszy zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik VI.

	Kwota w dniu ujawnienia, 31.12.2015r. w tys. zł.	Odniesienie do artykułu rozporządzenia UE nr 575/2013
Kapitał podstawowy TIER 1: instrumenty i kapitały rezerwowe		

3.	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	8 509,85	art. 26 ust. 1
3a.	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	1 150,00	art. 26 ust. 1 lit. f)
4.	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3, i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego TIER 1	373,53	art. 486 ust. 2
6.	Kapitał podstawowy TER 1 przed korektami regulacyjnymi	10 033,38	
<i>Kapitał podstawowy TIER 1: korekty regulacyjne</i>			
8.	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-6,25	art. 36 ust. 1 lit. b), art. 37 i art. 472 ust. 4
28.	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym TIER 1	-22,92	
29.	Kapitał podstawowy TIER 1	10 010,46	
44.	Kapitał dodatkowy TIER 1	0	
45.	Kapitał TIER 1 (kapitał TIER 1= kapitał podstawowy TIER 1 + kapitał dodatkowy TIER 1)	10 010,46	
<i>Kapitał TIER 2: instrumenty i rezerwy</i>			
46.	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	0	art. 62, 63
50.	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	647,72	art. 62 lit. c) i d)
51.	Kapitał TIER 2 przed korektami regulacyjnymi	647,72	
58.	Kapitał TIER 2	647,72	
59.	Łączny kapitał (łączny kapitał= kapitał TIER 1 + kapitał TIER 2)	10 658,18	
60.	Aktywa wazone ryzykiem	75 517,29	
61.	Kapitał podstawowy TIER 1 (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,26%	art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465
62.	Kapitał TIER 1 (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,26%	art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465
63.	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	14,11%	art. 92 ust. 2 lit. c)

5. Adekwatność kapitałowa

5.1. Opis metody stosowanej do oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego

Celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego.

W tym celu w Banku opracowano i wdrożono proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego ICAAP (ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process), który służy utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka ponoszonego w prowadzonej działalności.

Bank dąży do sukcesywnego zwiększania funduszy własnych oraz utrzymywanie ich na poziomie zgodnym z wymogami przepisów prawa a także zabezpieczającym zidentyfikowane ryzyka istotne, występujące w działalności Banku.

W celu utrzymania powyższych założeń Bank zarządza ryzykiem w taki sposób, aby absorbowało ono nie więcej niż 90% funduszy własnych Banku. Przyjęcie progu 90% ma charakter ostrożnościowy, a zachowany margines bezpieczeństwa chroni Bank przed naruszeniem przepisów zewnętrznych.

Zarządzanie kapitałem w Banku odbywa się w oparciu o „*Politykę kapitałową Banku Spółdzielczego w Żorach*”.

Bank wylicza wymogi kapitałowe dla ryzyk uznanych za istotne zgodnie z poniższymi zasadami:

- a) ryzyko kredytowe – z zastosowaniem metody standardowej,
- b) ryzyko walutowe – zgodnie z art. 352 Rozporządzenia 575/2013 w oparciu o całkowitą pozycję walutową netto pomnożoną przez 8%, gdy przekracza 2% funduszy własnych,
- c) ryzyko operacyjne – z zastosowaniem metody wskaźnika bazowego.

W 2015 roku do ryzyk istotnych zaliczono następujące ryzyka:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko koncentracji zaangażowań,
- ryzyko rezydualne,
- ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie,
- ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko kapitałowe,
- ryzyko braku zgodności,
- ryzyko biznesowe,
- ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.

5.2. Rezultaty stosowanego przez Bank wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu nadzorczego (art. 104 ust. 1 lit. a) Dyrektywy)

Nie dotyczy.

5.3. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem

w tys. zł

lp.	kategorie ekspozycji	wartość ekspozycji	wartość ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu wskaźnika dla MŚP 0,7619
1	ekspozycje wobec rządów lub banków centralnych	8 303	0
2	ekspozycje wobec samorządów terytorialnych lub władz lokalnych	16 156	3 231
3	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	265	132
4	ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
5	ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
6	ekspozycje wobec instytucji	28 139	7 340
7	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	21 173	14 219
8	ekspozycje detaliczne	3 950	2 712
9	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	34 780	29 195
10	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 180	2 850
11	ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
12	ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
13	pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0	0
14	ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
15	ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
16	ekspozycje kapitałowe	0	0
17	inne ekspozycje	6 930	2 672
	suma:	121 876,00	62 351,00

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko kredytowe według stanu na 31.12.2015 roku wyniosła 62.351 tys. zł.

5.4. Pozostałe wymogi kapitałowe

Kalkulacja wymogów kapitałowych według stanu na dzień 31.12.2015 roku została sporządzona dla portfela bankowego. Pozostałe wymogi kapitałowe prezentuje poniższa tabela.

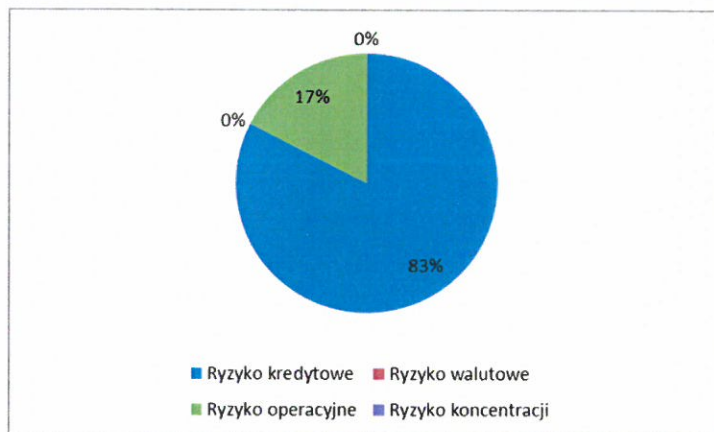
w tys. zł

lp.	wyszczególnienie	wymogi regulacyjne
1	Ryzyko kredytowe	4 988
2	Ryzyko walutowe	0
3	Ryzyko operacyjne	1 053

4	Ryzyko koncentracji	0
5	Całkowity wymóg kapitałowy	6 041
6	Fundusze własne	10 658
7	Łączny współczynnik kapitałowy	14,11%
8	Współczynnik kapitału podstawowego TIER I	13,26%
9	Współczynnik kapitału TIER I	13,26%

Oprócz wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego Bank tworzy również wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego, walutowego i koncentracji. Według stanu na 31.12.2015 roku wymóg wystąpił jedynie dla ryzyka operacyjnego.

Struktura wymogu regulacyjnego prezentuje się następująco:

Dodatkowo, poza wymogami regulacyjnymi, Bank szacuje wewnętrzne wymogi kapitałowe na ryzyka istotne występujące w Banku, tj. ryzyko płynności, ryzyko stopy procentowej, ryzyko koncentracji dużych zaangażowań i ryzyko kapitałowe (koncentracji dużych pakietów udziałów).

5.5. Kwoty ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta, w przypadku gdy działalność handlowa Banku będzie znacząca

Bank będzie ujawniał informacje na temat ryzyka kredytowego kontrahenta w przypadku, gdy działalność handlowa Banku będzie znacząca.

5.6. Wymogi w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego

Opisano w punkcie 5.4.

5.7. Łączna wartość kapitału regulacyjnego

Opisano w punkcie 5.4.

5.8. Całkowita kwota ekspozycji na ryzyko

Opisano w rozdziale 4.

6. Informacje dotyczące ekspozycji na ryzyko kredytowe

6.1. Definicja ekspozycji przeterminowanych i o utraconej jakości

Jako ekspozycję przeterminowaną Banku określa każdą należność z tytułu kapitału lub odsetek z opóźnieniem w płatności przekraczającym 90 dni w stosunku do pierwotnego terminu.

Jako ekspozycję o utraconej wartości określa się należność z tytułu kapitału lub odsetek ze względu na pogorszenie się sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy.

Ekspozycjami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008r. z późniejszymi zmianami. Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka stosując kryterium terminowości spłat rat lub odsetek oraz kryterium ekonomiczne, czyli badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela). Przegląd oraz klasyfikacja ekspozycji kredytowych jest sporządzana zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008r. z późniejszymi zmianami.

6.2. Opis strategii przyjętych do ustalania korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

Bank tworzy rezerwy celowe na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- 1) kategorii „normalnych” – w zakresie ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „pod obserwacją”;
- 2) kategorii zagrożonych, w tym „poniżej standardu”, „wątpliwe” lub „stracone”.

Wysokość tworzonych rezerw celowych jest związana bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji. Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznanym ryzykiem, tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości jej wystąpienia.

Bank stosuje Polskie Standardy Rachunkowości. Należności z rozpoznaną utratą wartości wycenia się na podstawie indywidualnej oceny uwzględniającej okres przeterminowania oraz sytuację ekonomiczno-finansową, w tym przyjęte zabezpieczenia. Bank dokonuje przeglądu na koniec każdego miesiąca.

6.3. Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględniania skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na klasy ekspozycji

w tys. zł

<i>lp.</i>	<i>kategorie ekspozycji</i>	<i>wartość ekspozycji na dzień 31.12.2015r.</i>	<i>średnia wartość ekspozycji w okresie od 01.01.2015r. do 31.12.2015r.</i>
1	ekspozycje wobec rządów lub banków centralnych	8 303	9 386
2	ekspozycje wobec samorządów terytorialnych lub władz lokalnych	16 156	16 388
3	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	265	235
4	ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
5	ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
6	ekspozycje wobec instytucji	28 139	33 009
7	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	21 173	22 613
8	ekspozycje detaliczne	3 950	4 030
9	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	34 780	32 458
10	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 180	1 675
11	ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
12	ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
13	pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0	0
14	ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
15	ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
16	ekspozycje kapitałowe	0	0
17	inne ekspozycje	6 930	10 725
	suma:	121 876	130 518

6.4. Struktura geograficzna ekspozycji w podziale na klasy ekspozycji

Bank ma określony w Statucie obszar geograficzny, zatwierdzony przez Komisję Nadzoru Finansowego, poza którym nie może funkcjonować. W związku z powyższym Bank nie wyznacza dodatkowych obszarów geograficznych. Wszystkie ekspozycje Banku należą do jednego obszaru geograficznego – Województwo śląskie.

6.5. Struktura branżowa ekspozycji lub w podziale według typu kontrahenta w rozbiu na klasy ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi informacjami

w tys. zł

lp.	branża	wartość ekspozycji na dzień 31.12.2015r. w danej branży	należności		rezerwy celowe	
			zagrożone	w tym przeterminowane		
1	A	ROLNICTWO, LEŚNICTWO, LOWIECTWO I RYBACTWO	7 472	0	0	0
2	B	GÓRNICTWO	0	0	0	0
3	C	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	4 507	307	0	2
4	D	WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE	1 411	0	0	0
5	E	DOSTAWA WODY I GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	672	0	0	0
6	F	BUDOWNICTWO	12 755	1 605	927	465
7	G	HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	9 013	903	314	110
8	H	TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	2 685	0	0	0
9	I	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	764	0	0	0
10	J	INFORMACJA I KOMUNIKACJA	233	0	0	0
11	K	DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	1 543	0	0	0
12	L	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	5 174	0	0	6
13	M	DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	1 168	127	127	25

14	N	DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	2 233	0	0	0
15	O	ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA, OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	16 161	0	0	0
16	P	EDUKACJA	30	0	0	0
17	Q	OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	1 228	0	0	0
18	R	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	2 851	0	0	0
19	S	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	552	0	0	0
20	T	GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW; GOSPODARSTWA PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY	0	0	0	0
21	U	ORGANIZACJE I ZESPOŁY EKSTERYTORIALNE	0	0	0	0
suma:			70 452	2 942	1 368	608

Źródło: AS – Analizy i Sprawozdania (ryzyko kredytowe)

6.6. Struktura ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na klasy ekspozycji

w tys. zł

	<i>a'vista</i>	<i>do 7 dni</i>	<i>do 1 m-ca</i>	<i>1-3 m-cy</i>	<i>3-6 m-cy</i>	<i>6-12 m-cy</i>	<i>1-3 lat</i>	<i>3-5 lat</i>	<i>5-10 lat</i>	<i>10-20 lat</i>	<i>po w. 20 lat</i>	
1 <i>należności od sektora finansowego</i>	1 357	16 004	6 000	500	0	0	0	0	0	0	0	23 861
2 <i>należności od sektora niefinansowego</i>	491	15	1 588	3 498	4 028	12 815	14 063	5 878	10 854	3 798	0	57 028
3 <i>należności od sektora budżetowego</i>	7	0	473	545	618	1 139	7 633	4 203	1 818	0	0	16 436

4	papiery wartościowe rynkowe	-16	0	5 940	0	0	2 000	0	0	0	0	0	7 924
	suma:	1 839	16 019	14 001	4 543	4 646	15 954	21 696	10 081	12 672	3 798	0	105 249

Zródło: AS – Analizy i Sprawozdania (ryzyko płynności)

6.7. W podziale na istotne branże: ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowane, korekty z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego, narzuty związane z korektami z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

Bank określił jako istotną branżę: Handel hurtowy i detaliczny, ze względu na wartość kredytów zagrożonych dla tej branży, w szczególności w zakresie handlu samochodami. Bank ograniczył już akcję kredytowania w zakresie sprzedaży nowych samochodów i nadal tę decyzję podtrzymuje.

w tys. zł

lp.	branża istotna	wartość ekspozycji na dzień 31.12.2015r. w danej branży	należności		rezerwy celowe
			zagrożone	w tym przeterminowane	
7 G	HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	9 013	903	314	110
	suma:	9 013	903	314	110

w tys. zł

branża istotna	wartość ekspozycji na dzień 31.12.2014r. w danej branży	wartość ekspozycji na dzień 31.12.2015r. w danej branży	stan rezerw na 31.12.2014r.	utworzone rezerw	wykorzystanie rezerw	rozwiązanie rezerw	stan rezerw na 31.12.2015r.
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC	7 595	9 013	202	52	0	144	110

6.8. Kwota ekspozycji o utraconej wartości ekspozycji i ekspozycje przeterminowane, podane oddzielnie, z podziałem na ważne obszary geograficzne, w tym w miarę możliwości kwoty korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe związane z każdym obszarem geograficznym

Bank ma określony w Statucie obszar geograficzny, zatwierdzony przez Komisję Nadzoru Finansowego, poza którym nie może funkcjonować. W związku z powyższym Bank nie wyznacza dodatkowych obszarów geograficznych. Wszystkie ekspozycje Banku należą do jednego obszaru geograficznego – Województwo śląskie.

6.9. Uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości, przedstawione oddzielnie. Informacja ta obejmuje: opis rodzajów korekt o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe, salda początkowe, kwoty umorzeń należności w ciężar odpisów w danym okresie sprawozdawczym, kwoty rezerw, odpisów aktualizujących, salda końcowe

w tys. zł.

T R E ŚĆ	wartość należności na dzień 31.12.2014r.	wartość należności na dzień 31.12.2015r.	Stan rezerw na początek 2015 roku	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan rezerw na koniec 2015 roku
1. Należności od sektora niefinansowego	54 419	56 429	1 094	1 393	1 091	718	677
- w tym:							
- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	1 101	4 199	1	44		14	31
- poniżej standardu	2 237	416	358	176		507	27
- wątpliwe	160	1 635	80	454		30	504
- stracone	2 181	1 048	655	719	1 091	167	115
2. Należności od sektora budżetowego	16 400	16 429	0	0	0	0	0
3. Należności od sektora finansowego (kredyty)	0	1 524	0	0	0	0	0
OGÓLEM	70 819	74 382	1 094	1 393	1 091	718	677

7. Informacje dotyczące ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta

Bank będzie ujawniał informacje na temat ryzyka kredytowego kontrahenta w przypadku, gdy działalność handlowa Banku będzie znacząca.

8. Informacje dotyczące ekspozycji na papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym

Bank posiada ekspozycje na papierach kapitałowych zgodnie z poniższym zestawieniem. W 2015 roku Bank nie odnotował strat z tytułu sprzedaży lub likwidacji poniższych ekspozycji.

w tys. zł

lp.	ekspozycja na papierach kapitałowych	wartość ekspozycji na dzień 31.12.2015r.
1	Akcje mniejszościowe w podmiotach finansowych	950
2	Udziały	87
3	Obligacje skarbowe	1 985
4	Bony pieniężne	5 938

9. Informacje dotyczące aktywów wolnych od obciążeń

Bank nie posiada składników aktywów traktowanych jako obciążone.

10. Informacje dotyczące korzystania przez Bank z zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej (ECAI)

Bank nie korzysta z zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej (ECAI).

11. Techniki redukcji ryzyka kredytowego

Bank stosuje techniki redukcji ryzyka kredytowego, tj. pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16.12.2008r. (z późn. zmianami) w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z „Instrukcją prawnych form zabezpieczeń w Banku Spółdzielczym w Żorach”.

w tys. zł.

<i>rodzaj należności</i>	<i>wartość należności na dzień 31.12.2015r.</i>	<i>stan rezerw na 31.12.2015r.</i>	<i>kwota pomniejszeń na 31.12.2015r.</i>
pod obserwacją	4 199	31	2 155
poniżej standardu	416	27	278
wątpliwe	1 635	504	907
stracone	1 048	115	923
suma:	7 298	677	4 263

12. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym

W zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej Bank stosuje „Politykę zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Żorach” oraz „Instrukcję zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Żorach”.

W Banku występują cztery podstawowe rodzaje ryzyka:

1. Ryzyko przeszacowania – ryzyko niedopasowania terminów zmian oprocentowania aktywów odsetkowych i pasywów odsetkowych,
2. Ryzyko bazowe – ryzyko wynikające z niedoskonałego powiązania (korelacji) stawek bazowych (rynkowych i podstawowych NBP), w oparciu o które wyznaczone jest oprocentowanie produktów generujących przychody i koszty odsetkowe, w przypadku gdy ich przeszacowanie następuje w tych samych okresach,
3. Ryzyko krzywej dochodowości – polega na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku,
4. Ryzyko opcji klienta – wynika z wpisanych w produkty bankowe opcji klienta, które mogą być realizowane w następstwie zmian stóp procentowych.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na wynik finansowy Banku, a w efekcie na fundusze własne Banku.

Ryzyko stopy procentowej na jakie narażony jest Bank wynika z prowadzenia działalności w ramach portfela bankowego – Bank nie prowadzi portfela handlowego.

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka, w tym ryzyka stopy procentowej, ze strategią i planem finansowym Banku oraz akceptuje poziom apetytu na ryzyko;
- 2) Zarząd Banku – odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej, w tym procesu limitowania oraz nadzór nad efektywnością tego procesu, wprowadzając w razie potrzeby, niezbędne korekty i udoskonalenia;
- 3) Komitet ds. ryzyk bankowych – opiniuje zarządzanie ryzykiem stopy procentowej Banku;

- 4) Zespół ds. Ryzyk i Analiz – przeprowadza analizę stóp procentowych, zbiera dane z systemu księgowego, monitoruje przestrzeganie limitów;
- 5) Audyt Wewnętrzny do 30.12.2015r. – wykonywany zgodnie z „Regulaminem kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Żorach”;
- 6) Stanowisko ds. Zgodności (RBZ) od 31.12.2015r. – odpowiadający za ocenę ryzyka braku zgodności w zakresie przyjętych w Banku regulacji wewnętrznych.

Bank monitoruje poziom ryzyka stopy procentowej poprzez analizę ryzyka luki pomiędzy oprocentowanymi aktywami i pasywami w podziale dla stawek bazowych stóp procentowych. Bank prowadzi ponadto analizy symulacyjne, z uwzględnieniem scenariusza szokowej zmiany stóp procentowych. Pomiar ryzyka odbywa się w cyklach miesięcznych, poza ryzykiem opcji klienta i krzywej dochodowości, które to badane są w cyklach kwartalnych.

Poniżej zaprezentowano dane ilościowe.

a) Ryzyko przeszacowania

w tys. zł.

lp.	przedział	luka niedopasowania
1	1 dzień	-15 590
2	2-30 dni	15 682
3	1-3 m-cy	383
4	3-6 m-cy	-124
5	6-12 m-cy	2 554
6	1-3 lat	813
7	pow. 3 lat	49
suma:		3 767

b) Ryzyko bazowe

w tys. zł.

lp.	stawka referencyjna	przedział	luka niedopasowania
1	redyskonto weksli	1 dzień	-32 624
2		2-30 dni	5 940
3		1-3 m-cy	0
4		3-6 m-cy	0
5		6-12 m-cy	0
6		1-3 lat	0
7		pow. 3 lat	0
		suma:	-26 684
1	wibid/wibor	1 dzień	-531
2		2-30 dni	22 000
3		1-3 m-cy	500
4		3-6 m-cy	0
5		6-12 m-cy	2 000

6		1-3 lat	0
7		pow. 3 lat	0
		suma:	23 969
1	wibor 3M	1 dzień	19 450
2		2-30 dni	0
3		1-3 m-cy	0
4		3-6 m-cy	0
5		6-12 m-cy	0
6		1-3 lat	0
7		pow. 3 lat	0
		suma:	19 450
		razem luka niedopasowania:	16 735

Ze względu na dodatnią lukę niedopasowania Bank szczególnemu badaniu poddaje ryzyko stopy w przypadku spadku stóp procentowych.

Bank posiada wyznaczone i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą limity. Wysokość limitów jest okresowo weryfikowana i dostosowywana do skali działania Banku oraz do akceptowalnego poziomu ryzyka.

w tys. zł.

lp.	ryzyko stopy procentowej	zmiana stóp procentowych	zmiana wyniku odsetkowego
1	ryzyko przeszacowania	-2 pp.	-875
		+2 pp.	7
2	ryzyko bazowe	-0,35 pp.	126

Ryzyko opcji klienta i krzywej dochodowości stanowi znikomą skalę dla Banku.

13. Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się w oparciu o „Politykę zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Żorach” i „Instrukcję zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Żorach”, która zawiera awaryjny plan utrzymania płynności.

Celem Banku w zarządzaniu ryzykiem płynności jest pełne zabezpieczenie jego płynności przez odpowiednie zarządzanie aktywami i pasywami, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przeszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

W proces zarządzania ryzykiem płynności zaangażowane są następujące organy i pracownicy:

- 1) Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad zgodnością polityki banku w zakresie podejmowania ryzyka płynności strategią i planem finansowym Banku;
- 2) Zarząd Banku – odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem płynności oraz nadzór nad efektywnością tego procesu, wprowadzając w

razie potrzeby, niezbędne korekty i udoskonalenia. Odpowiada za akceptację i ograniczanie ryzyka płynności;

- 3) Komitet ds. ryzyk bankowych (KZR) – opiniuje zarządzanie ryzykiem płynności w Banku;
- 4) Zespół ds. ryzyk i analiz – uczestniczy w procesie akceptacji i ograniczania ryzyka płynności, opracowuje i aktualizuje metodykę zarządzania ryzykiem płynności, w tym metodykę przeprowadzania testów warunków skrajnych, inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem, dokonuje pomiaru i analiz ryzyka płynności oraz sporządza raporty i przedstawia je odpowiednim komórkom Banku;
- 5) Audyt Wewnętrzny do 30.12.2015r. – wykonywany zgodnie z „Regulaminem Kontroli Wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Żorach”;
- 6) Stanowisko ds. zgodności od 31.12.2015r. – odpowiada za ocenę ryzyka braku zgodności w zakresie przyjętych w Banku regulacji dotyczących zarządzania ryzykiem płynności oraz dokonuje przeglądów poprawności realizacji procesu zarządzania tym ryzykiem.
- 7) Zespół Finansowo – Księgowy i sprawozdawczości – uczestniczy w procesie zarządzania płynnością śróddzienną, krótkoterminową i średnioterminową, a także płynnością walutową.
- 8) Pozostałe jednostki organizacyjne Banku – wpływające w sposób pośredni na skalę i profili ryzyka płynności.

Bank w ramach „*Polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Żorach*” przyjął także *Politykę depozytową*. Jej celem jest określenie stabilnych i kluczowych źródeł finansowania oraz możliwości ich pozyskania. W perspektywie długoterminowej prowadzi to do budowania stabilnej bazy depozytowej. Bank kładzie także nacisk na odpowiednią dywersyfikację źródeł finansowania. *Polityka* określa również techniki wykorzystywane przez Bank służące ograniczaniu ryzyka płynności.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności. Pod koniec 2015 roku Bank przyjął nową metodykę ich sporządzania, która jest zgodna z wymogami Rekomendacji P. Testy będą polegały na przeprowadzaniu analiz scenariuszowych dla różnego rodzaju krótkoterminowych i utrzymujących się w czasie zarówno wewnętrznych jak i systemowych warunków skrajnych (oddzielnie jak i również łącznie). Wyniki testów służą w podejmowaniu decyzji w bieżącym zarządzaniu Bankiem, a także są wykorzystywane w budowaniu planów awaryjnych.

Od 2016 roku Bank jest zobowiązany utrzymywać bufory kapitałowe, co wpłynie także na ryzyko płynności w Banku.

W ramach zarządzania ryzykiem płynności Bank sporządza sprawozdania i analizy. Ich zakres, częstotliwość oraz odbiorców określa „Instrukcja sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Żorach”.

Pomiar ryzyka odbywa się w cyklach miesięcznych.

Dodatkowo w każdym dniu roboczym dokonuje się kalkulacji nadzorczych miar płynności zgodnie z uchwałą 386/2008 KNF. Ich wyniki na dzień 31.12.2015r. prezentują się następująco:

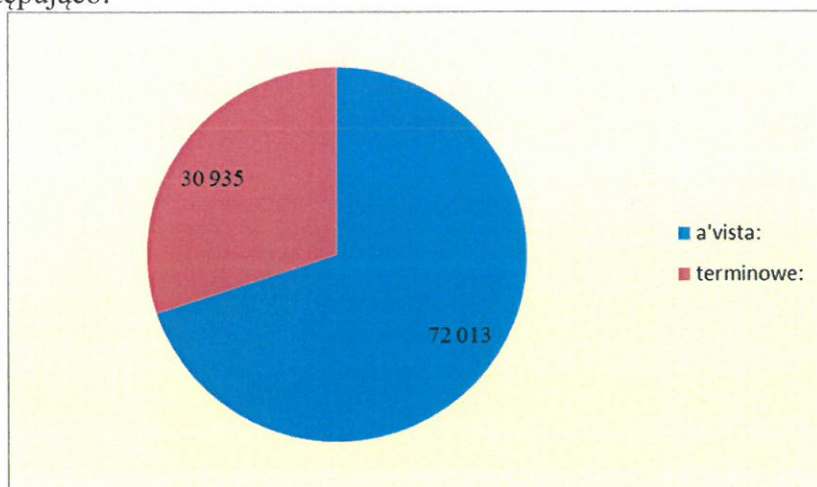
AKTYWA		w tys. zł	
A1	Podstawowa rezerwa płynności	23 248	
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	11 940	
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	2 694	
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	73 781	
A5	Aktywa niepłynne	3 549	
A6	Aktywa ogółem	115 212	
PASywa		w tys. zł	
B1	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta	10 658	
Miary płynności		Wartość minimalna	Wartość
M1	Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem $((A1+A2)/A6)$	0,21	0,31
M2	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami $(B1/A5)$	1,10	3,00

Na przestrzeni 2015 roku nadzorcze miary płynności kształtowały się na bezpiecznym poziomie, znacznie wyższym niż zalecane normy.

Baza depozytowa na dzień 31.12.2015r. przedstawiała się następująco:

Depozyty Banku	stan na 31.12.2015r.
Depozyty osób fizycznych, w tym:	66 782
• a'vista	39 981
• terminowe	26 801
Pozostałe depozyty sektora niefinansowego, w tym:	16 337
• a'vista	12 203
• terminowe	4 134
Depozyty budżetu, w tym:	19 829
• a'vista	19 829
• terminowe	0
suma wszystkich depozytów:	102 948

Struktura depozytów w podziale na depozyty a'vista i terminowe prezentuje się następująco:

Wartość depozytów stabilnych na koniec 2015 roku wynosiła 63.047 tys. zł, co stanowiło 61,24% sumy depozytów.

Poniżej przedstawiono wysokość badanych przez Bank limitów według stanu na 31.12.2015r.

<i>Wskaźniki</i>	<i>wysokość limitu</i>	<i>wysokość wskaźnika na dzień 31.12.2015r.</i>
aktywa płynne/aktywa ogółem netto	min 20%	30,43%
depozyty stabilne/depozyty ogółem	min 40%	61,25%
depozyty niestabilne/depozyt ogółem	max 60%	38,75%
depozyty stabilne/aktywa ogółem netto	min 30%	54,52%
depozyty niestabilne/aktywa ogółem netto	max 65%	34,50%
pożyczki i kredyty netto/aktywa ogółem netto	max 70%	62,48%
pożyczki i kredyty netto/depozyty stabilne	max 200%	114,61%
pożyczki i kredyty netto/depozyty ogółem	max 80%	70,19%
depozyty „dużych klientów”/depozyty ogółem	max 35%	12,40%
aktywa płynne/zobowiązania pozabilansowe	min 150%	525,32%

W 2015 roku Bank badał i monitorował wskaźniki dotyczące płynności wynikające z Rozporządzenia CRR w zakresie: aktywów płynnych, odpływów płynności, przyływów

płynności, pozycji zapewniających stabilne finansowanie, pozycji wymagających stabilnego finansowania, stanowiących pozycje wskaźników LCR i NSFR.

Wskaźniki	wysokość limitu na 2015r.	wysokość limitu na 2016r.	wysokość limitu na 2017r.	wysokość limitu na 2018r.	wysokość wskaźnika na dzień 31.12.2015r.
LCR - wskaźnik płynności krótkoterminowej	min 60%	min 70%	min 80%	min 100%	129,26%
NSFR - wskaźnik płynności długoterminowe - stabilnego finansowania	wskaźnik monitorowany			min 100%	90,46%

Analiza luki płynności przedstawia się następująco:

w tys. zł

Luka/Przedział	Avista	Do 7 dni	Do 1 m-ca	Razem do 1 m-ca	1-3 m-cy	Razem do 3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	Razem do 1 roku	1-3 lata	3-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	Powyżej 20 lat
Luka niedopasowania	-26 465	15 448	13 018	2 001	2 733	4 734	2 776	14 742	22 252	-4 450	-8 627	-4 941	3 798	-10 226
Luka niedopasowania z pozabilansem	-30 405	15 448	12 996	-1 961	1 720	-241	2 410	14 086	16 255	-4 829	-8 771	-5 119	3 798	-10 226

14. Ryzyko operacyjne

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odbywa się w oparciu o „Strategię/Politykę zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Żorach”, „Instrukcję zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Żorach”, „Księgę procesów Banku Spółdzielczego w Żorach”.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest zapewnienie bezpiecznego przebiegu wszystkich procesów biznesowych w Banku poprzez:

1. Identyfikację ryzyka operacyjnego w określonych obszarach działania Banku.
2. Utworzenie bazy danych w celu gromadzenia informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego i stratach powstających w wyniku zakłóceń w działalności Banku.
3. Monitorowanie i raportowanie incydentów ryzyka operacyjnego.
4. Tworzenie mapy ryzyka w celu określenia działań zmierzających do zmniejszenia skutków ryzyka operacyjnego.
5. Kontrolę i ocenę procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku.
6. Ograniczanie skutków ryzyka operacyjnego.

Organizacja zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku składa się z trzech szczebli:

- 1) Szczebel podstawowy – stanowią wszyscy pracownicy Banku;
- 2) Szczebel kierowniczy – osoby kierujące komórkami organizacyjnymi jednostkami w Banku, pełniące kontrolę funkcjonalną. W Banku Spółdzielczym w Żorach

osobami bezpośrednio odpowiedzialnymi za ryzyko operacyjne są Dyrektorzy/Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych Banku;

- 3) Szczebel nadrzędny – realizowany przez Zespół ds. ryzyk i analiz obejmujący zarządzanie ryzykiem operacyjnym w skali całego Banku.

Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Banku sprawuje Prezes Zarządu Banku.

Realizacja nadzoru przez Prezesa Zarządu jest wspomagana przez Stanowisko ds. zgodności.

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

Ryzyko operacyjne Banku jest identyfikowane poprzez rejestrację incydentów i zdarzeń operacyjnych w celu rozpoznawania profilu oraz monitorowania poziomu tego ryzyka.

W ramach klasyfikacji działalności Bank stosuje linie biznesowe:

- bankowość komercyjna
- bankowość detaliczna
- płatności i rozliczenia
- usługi pośrednictwa.

W zarządzaniu ryzykiem operacyjnym Bank wspomaga się:

- mapą ryzyka
- samooceną ryzyka
- ankietą nt. ryzyka
- kartą ocen

W Banku wyznaczone zostały także limity do Kluczowych Wskaźników Ryzyka (KRI) oraz limity dotkliwości i częstości dla poszczególnych kategorii ryzyka.

Poniżej zaprezentowano sumę strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowaną w 2015 roku.

Rodzaje zdarzeń operacyjnych	Kategorie zdarzeń w ramach rodzajów zdarzeń	Ilość	Wielkość strat (zł)	
			Rzeczyw.	Potencjal.
1. Oszustwa wewnętrzne - Straty spowodowane celowym działaniem polegającym na defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku, obejściach regulacji, przepisów prawa lub przepisów wewnętrznych, wyłączając straty wynikające z różnicowania / dyskryminacji pracowników, które dotyczą co najmniej jednej strony wewnętrznej	1. Działania Nieuprawnione	X	X	X
	2. Kradzież i oszustwo	1	13 499,06	X
	3. Bezpieczeństwo systemów	X	X	X
2. Oszustwa zewnętrzne – Straty spowodowane celowym działaniem polegającym na defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku lub obejściu regulacji przez stronę trzecią	1. Kradzież i oszustwo.	1	X	X
	2. Bezpieczeństwo systemów.	3 854	X	X
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy - Straty powstałe na skutek działań niezgodnych z przepisami lub porozumieniami dotyczącymi zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, wypłaty odszkodowań z tytułu uszkodzenia ciała lub straty wynikające z nierównego traktowania i dyskryminacji pracowników	1. Stosunki pracownicze	92	X	160 857,60
	2. Bezpieczeństwo środowiska pracy	1	X	X
	3. Podziały i dyskryminacja	X	X	X

4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne – Straty wynikające z niewywiązywania się z obowiązków zawodowych względem określonych klientów, będące skutkiem działań nieumyślnych lub zaniedbania (w tym wymagań powierniczych i stosownego zachowania) lub też związane z charakterem bądź konstrukcją produktu	1. Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	6	X	4,72
	2. Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	X	X	X
	3. Wady produktów	X	X	X
	4. Klasyfikacja klienta i ekspozycje	X	X	X
	5. Usługi doradcze	X	X	X
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi - Straty powstałe na skutek straty lub szkody w aktywach rzeczowych w wyniku klęski żywiołowej lub innych wydarzeń	1. Klęski żywiołowe i inne zdarzenia.	41	47 029,81	7,63
6. Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów – Straty powstałe na skutek zakłóceń działalności Banku lub awarii systemów	1. Systemy	84	X	7 468,10
7. Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi – Straty powstałe na skutek nieprawidłowego rozliczenia transakcji lub wadliwego zarządzania procesami operacyjnymi oraz wynikłe ze stosunków z kontrahentami i sprzedawcami	1. Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	4 758	430,52	5 760,27
	2. Monitorowanie i sprawozdawczość	X	X	X
	3. Napływ i dokumentacja klientów	X	X	X
	4. Zarządzanie rachunkami klientów	X	X	X
	5. Kontrahenci nie będący klientami Banku (np. izby rozliczeniowe)	103	X	26,26
	6. Sprzedawcy i dostawcy	X	X	X
Suma strat z podziałem na straty rzeczywiste i potencjalne		8 941	60 959,39	174 124,58
Suma wszystkich strat razem wziętych		8 941	235 083,97	

Wszystkie istotne zdarzenia operacyjne podlegają dokładnej ocenie i analizie. Bank na bieżąco podejmuje działania wyjaśniające zaistniałe zdarzenia oraz zabezpieczające przed powtórzeniem się podobnych zdarzeń w przyszłości.

15. Ryzyko braku zgodności

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności odbywa się w oparciu o „Politykę zgodności w Banku Spółdzielczym w Żorach” i „Instrukcję zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Żorach”.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest identyfikacja potencjalnych zagrożeń dla działania Banku, monitorowanie zaistniałych incydentów oraz podejmowanie działań wspierających i naprawczych.

W obszarze zarządzania ryzykiem braku zgodności zadania są realizowane przez następujące organy i komórki organizacyjne Banku:

1. Radę Nadzorczą Banku,

2. Zarząd Banku,
3. Zespół ds. ryzyk i analiz, w tym funkcja zarządzania ryzykiem braku zgodności i ryzykiem operacyjnym do 30.12.2015r.,
4. Komitet ds. ryzyk bankowych,
5. Zespół finansowo-księgowy i sprawozdawczości,
6. Stanowisko ds. zgodności od 31.12.2015r.,
7. Dyrektorzy Oddziałów,
8. Zespół Informatyki,
9. wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku.

W celu sprawnego zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku zostały zdefiniowane Kluczowe Wskaźniki Ryzyka (KRI) o charakterze ilościowym. Zdarzenia z ryzyka braku zgodności są pozyskiwane z bazy zdarzeń z ryzyka operacyjnego.

W 2015 roku w Banku wyróżniono następujące zdarzenia z ryzyka braku zgodności, które pozyskano z bazy strat z ryzyka operacyjnego.

Straty z ryzyka braku zgodności w okresie 01.01.2015 – 31.12.2015

Rodzaje zdarzeń operacyjnych	Kategorie zdarzeń w ramach rodzajów zdarzeń	Ilość	Wielkość strat (zł)		Limit	
			Rzeczyw.	Potencjal.	Dotkliwość w zł.	Częstość w szt.
Oszustwa wewnętrzne - Straty spowodowane celowym działaniem polegającym na defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku, obejściach regulacji, przepisów prawa lub przepisów wewnętrznych, wyłączając straty wynikające z różnicowania / dyskryminacji pracowników, które dotyczą co najmniej jednej strony wewnętrznej	Działania Nieuprawnione	X	X	X	0,00	0
	Kradzież i oszustwo	1	13 499,06	X	0,00	0
	Bezpieczeństwo systemów	X	X	X	0,00	0
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy - Straty powstałe na skutek działań niezgodnych z przepisami lub porozumieniami dotyczącymi zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, wypłaty odszkodowań z tytułu uszkodzenia ciała lub straty wynikające z nierównego traktowania i dyskryminacji pracowników	Stosunki pracownicze	X	X	X	10.000,00	10
	Bezpieczeństwo środowiska pracy	0	0,00	X	10.000,00	10
	Podziały i dyskryminacja	X	X	X	0,00	0
Klienci, produkty i praktyki operacyjne – Straty wynikające z niewywiązywania się z obowiązków zawodowych względem określonych klientów, będące skutkiem działań nieumyślnych lub zaniedbania (w tym wymagań powierniczych i stosownego zachowania) lub też związane z charakterem bądź konstrukcją produktu	Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	6	X	4,72	10.000,00	30
	Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	X	X	X	10.000,00	10
	Wady produktów	X	X	X	10.000,00	10
	Klasyfikacja klienta i ekspozycje	X	X	X	10.000,00	10
	Usługi doradcze	X	X	X	10.000,00	10
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi – Straty powstałe na skutek nieprawidłowego rozliczenia transakcji lub wadliwego zarządzania procesami operacyjnymi oraz wynikłe ze stosunków z kontrahentami i sprzedawcami	Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	4 758	430,52	5 760,27	20.000,00	10.000
	Monitorowanie i sprawozdawczość	X	X	X	20.000,00	10
	Napływ i dokumentacja klientów	X	X	X	10.000,00	10
	Zarządzanie rachunkami klientów	X	X	X	10.000,00	10
	Kontrahenci nie będący klientami Banku (np. izby rozliczeniowe)	103	X	26,26	10.000,00	100
	Sprzedawcy i dostawcy	X	X	X	10.000,00	10

Suma strat z podziałem na straty rzeczywiste i potencjalne	4 868	13 929,58	5 791,25	X	X
Suma wszystkich strat razem wziętych	4 868	19 720,83		X	X

Suma strat z ryzyka braku zgodności stanowi 8,39% sumy strat z ryzyka operacyjnego.

16. Ryzyko biznesowe

Zarządzanie ryzykiem biznesowym odbywa się w oparciu o „Politykę zarządzania ryzykiem biznesowym w Banku Spółdzielczym w Żorach” oraz instrukcje, m.in. „Instrukcja opracowywania i monitorowania planu finansowego oraz planu strategicznego w Banku Spółdzielczym w Żorach”.

Celem zarządzania ryzykiem biznesowym jest:

- 1) Realizacja założeń dotyczących wyniku finansowego Banku, w zakresie wielkości prognozowanych w ramach Strategii działania Banku oraz w ramach Planu finansowego,
- 2) Realizowania pozostałych założeń planu finansowego,
- 3) Ograniczenia wpływu ryzyka cyklu koniunkturalnego na poziom ryzyka kredytowego.

Organy i pracownicy zaangażowani w proces zarządzania ryzykiem:

- 1) Rada Nadzorcza Banku,
- 2) Zarząd Banku,
- 3) Zespół ds. ryzyk i analiz,
- 4) Audyt Wewnętrzny do 30.12.2015r.,
- 5) Stanowisko ds. zgodności od 31.12.2015r.

Raportowanie obszaru ryzyka biznesowego odbywa się w cyklach kwartalnych i podlega przedstawieniu Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku.

17. Ryzyko walutowe

Zarządzanie ryzykiem walutowym odbywa się w oparciu o „Politykę zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Żorach” oraz o „Instrukcję zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Żorach”.

Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest:

- 1) Ograniczenie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut,
- 2) Ocena ryzyka walutowego dotycząca wdrażania nowych produktów,
- 3) Prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka walutowego w ramach prawidłowego zarządzania aktywami i pasywami,
- 4) Ustalenie bezpiecznych limitów na podstawie danych historycznych i monitorowanie ich.

W proces zarządzania ryzykiem walutowym zaangażowane są następujące organy i jednostki Banku:

- 1) Rada Nadzorcza Banku,
- 2) Zarząd Banku,
- 3) Komitet ds. ryzyk bankowych,
- 4) Zespół ds. ryzyk i analiz,
- 5) Zespół Finansowo-Księgowy i Sprawozdawczości,

6) Audyt Wewnętrzny do 30.12.2015r.,

7) Stanowisko ds. zgodności od 31.12.2015r.

Pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest każdego dnia roboczego. Polega on na wyznaczeniu całkowitej pozycji walutowej dla wszystkich posiadanych walut w przeliczeniu na PLN według średniego kursu NBP. Całkowita pozycja walutowa nie może przekroczyć wewnętrznego limitu wynoszącego 1,99% funduszy własnych Banku.

Według stanu na 31.12.2015r. całkowita pozycja walutowa stanowiła 0,31% funduszy własnych. Na przestrzeni 2015 roku wskaźnik ten był utrzymany.

18. Dźwignia finansowa

Bak Spółdzielczy w Żorach kalkuluje wskaźnik dźwigni finansowej zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR. Wprowadzenie wskaźnika pokazującego relację pomiędzy kapitałem TIER 1, a wartością ekspozycji bilansowych i pozabilansowych ma na celu ograniczenie nieadekwatnego w relacji do posiadanej bazy kapitałowej zadłużania się Banków.

Wartość wskaźnika dźwigni na dzień 31.12.2015r. zgodnie z wyliczeniem w okresie przejściowym wyniosła: 8,01%.

19. Bufory kapitałowe

Zgodnie z przepisami zawartymi w Rozporządzeniu CRR wymóg dotyczący utrzymywania buforów kapitałowych przez Bank zacznie obowiązywać od 2016 roku.

20. Informacje dotyczące polityki i praktyk Banku w zakresie wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka

Podstawą opracowania Polityki zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Żorach są zapisy uchwały 258/2011 KNF.

Do stanowisk kierowniczych w rozumieniu uchwały 258/2011 KNF zalicza się: Członków Zarządu, Głównego Księgowego, Dyrektorów Oddziałów, Stanowisko ds. zgodności, Osoby bezpośrednio podległe Członkom Zarządu, Osoby których wynagrodzenie jest zbliżone do wynagrodzenia osób wymienionych powyżej.

Uchwała 258/2011 KNF określa także, że do stanowisk kierowniczych nie zalicza się tych osób, które nie mają istotnego wpływu na profil ryzyka Banku. Za istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Żorach uznaje się możliwość podejmowania decyzji finansowych w kwocie przekraczającej 2% funduszy własnych. W związku z tym, że w Banku wszystkie istotne decyzje podejmowane są przez Zarząd i Głównego Księgowego, a żaden pracownik nie posiada pełnomocnictwa do podejmowania decyzji finansowych przekraczających 2% funduszy własnych, do stanowisk kierowniczych w Banku zalicza się tylko Członków Zarządu i Głównego Księgowego.

Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze składa się z wynagrodzenia stałego – wynagrodzenie zasadnicze i wynagrodzenia zmiennego – premia. Do zmiennych składników wynagradzania nie zalicza się nagród jubileuszowych, odpraw rentowych,

odpraw emerytalnych, a także innych świadczeń wypłacanych na podstawie przepisów ustawowych.

Wynagrodzenie stałe wypłacane jest w okresach miesięcznych. Wynagrodzenie zmienne – premie są przyznawane przez Radę Nadzorczą i wypłacane w okresach kwartalnych lub rocznych. Wynagrodzenie zmienne w zależności od okresu za jakie jest wypłacane nie może być wyższe niż 60% wynagrodzenia zasadniczego wypłaconego w kwartale lub roku. Wysokość wynagrodzenia zmiennego ustala Rada Nadzorczą, biorąc pod uwagę m.in.:

- nakład pracy osób zajmujących stanowiska kierownicze;
- sytuację ekonomiczną Banku;
- wykonanie planu finansowego i strategicznego;
- jakość portfela kredytowego.

Wynagrodzenia zmiennego nie przyznaje się lub zmniejsza się je proporcjonalnie za okres, w którym Bank prowadzi działalność ze stratą lub realizuje program postępowania naprawczego.

Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku prezentuje poniższa tabelka:

w tys. zł.

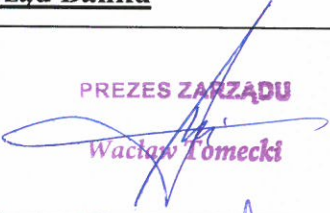
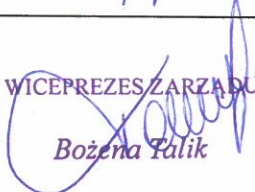
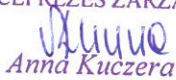
	Członkowie Zarządu i Główny Księgowy	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Banku	Razem
wynagrodzenie stałe	573,00	0,00	573,00
wynagrodzenie zmienne	0,00	0,00	0,00
liczba osób w danym przedziale	4	0	4

BANK SPÓŁDZIELCZY W ŻORACH

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Żorach niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w *Informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczącej adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Żorach* podlegające ujawnieniu na dzień 31.12.2015 roku są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Zarząd Banku	
Wacław Tomecki <i>Prezes Zarządu</i>	PREZES ZARZĄDU <i>Wacław Tomecki</i>
Bożena Talik <i>Wiceprezes Zarządu</i>	WICEPREZES ZARZĄDU <i>Bożena Talik</i>
Anna Kuczera <i>Wiceprezes Zarządu</i>	WICEPREZES ZARZĄDU <i>Anna Kuczera</i>

BANK SPÓŁDZIELCZY
w Żorach
ul. M. Oświęcimskich 28
tel. 43-42-725, 43-43-405
44-240 Żory skr. poczt. 42

Pieczęć firmowa Banku

Żory, 09.06.2016r.

BANK SPÓŁDZIELCZY W ŻORACH

44-240 Żory; ul. Męczenników Oświęcimskich 28

Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy KRS

KRS: 0000117790 NIP: 6510004632

tel./fax.: (032) 43 42 725, 43 43 405 www.bszyry.pl e-mail: bszyry@i-bs.pl